

**Åmåls
Kommun**

Hot och våld- Riktlinje

Beslutat av: Kommunstyrelsen

Datum: Den 4 december 2024, § 243, dnr 2024-00358

Dokumentets giltighet: År 2025-2029

Dokumentet gäller för: Kommunstyrelsen, nämnder
samt deras förvaltningar och verksamheter

Dokumentansvarig: HR-och löneenheten

Innehållsförteckning

Inledning	3
Förebyggande arbete	3
Chefens ska	3
Medarbetaren ska	3
Säkerhetsrutiner	3
När något har hänt:	4
Handlingsplan	4
Chefen	4
Medarbetare som utsätts för hot eller våld	4
Medarbetare som befinner sig i närheten.....	4
Kontaktuppgifter	5
Poliskontakter	5
Anmäl tillbud, olycksfall eller säkerhetsobservationer	5
Anmäl händelsen– KIA-systemet	5
Anmäl säkerhetsobservation– KIA-systemet.....	5
Utredning av tillbud eller olycksfall.....	5
Uppföljning av rutiner och handlingsplaner	5
Uppföljning av inträffad händelse	5

Inledning

Det går inte att fullt ut förebygga hot och våld mot eller mellan medarbetare. Arbetsgivaren ska dock så långt det går sträva efter att förebygga och undvika att medarbetare utsätts för hot och våld. Denna riktlinje syftar till att ligga som ett underlag för det arbete som utförs ute i verksamheterna såväl förebyggande som i samband med att hotfulla eller våldsamma situationer uppstår. Dokumentet ska i den mån det går stötta chefer och medarbetare i arbetet med att ta fram handlingsplaner, rutiner och material för respektive arbetsplats för att förebygga och hantera eventuella hotfulla och våldsamma situationer.

Förebyggande arbete

Ett främjande och förebyggande arbete inom ramen för det systematiska arbetsmiljöarbetet är det som krävs för att skapa en trygg och säker arbetsplats. Åmåls kommun har skapat ett APT-material som ger stöd i det gällande hot och våld, och öppnar upp för en konstruktiv dialog gällande situationen på den specifika arbetsplatsen. APT-materialet är till för dig som har ansvar för det systematiska arbetsmiljöarbetet när det gäller området hot och våld.

Chefens ska

- utreda risker för hot eller våld på arbetsplatsen i samverkan med skyddsombud
- genomföra risk- och konsekvensanalyser i samverkan med skyddsombud
- upprätta och uppdatera handlingsplaner och rutiner som är anpassade till de behov som finns på arbetsplatsen i samverkan med skyddsombud
- hålla medarbetare informerade om handlingsplaner och rutiner
- se till att medarbetare får den utbildning som krävs
- informera medarbetare om de arbetsmoment som medför en förhöjd risk för att utsättas för hot och våld samt hur de ska agera för att undvika och hantera dessa
- vid introduktion av nyanställd informera om handlingsplaner, rutiner och riskfyllda situationer

Medarbetaren ska

- medverka i det förebyggande arbetet
- ta del av aviserade utbildningar och hålla sig uppdaterad på kommunens interna nätverk om vad som gäller på arbetsplatsen och i organisationen
- följa handlingsplaner och rutiner
- undvika situationer som kan leda till hot och våld, i den mån det går
- uppmärksamma arbetsgivaren på eventuella risker

Säkerhetsrutiner

För att förebygga att anställda utsätts för hot och våld ska man på varje arbetsplats ha kartlagt riskerna för hotfulla och våldsamma situationer samt se till att det finns skriftliga säkerhetsrutiner.

Checklista och information kring stöd i säkerhetsrutinerna hittar du på Ånet under Jag och jobbet, samt på suntarbetsliv.se

När något har hänt

Det är omöjligt att i förväg göra en komplett handlingsplan för hot- och våldssituationer, eftersom den ena händelsen inte är den andra lik. Det finns dock några punkter att tänka på när arbetsplatsen utarbetar sin handlingsplan. Nedan följer en generell handlingsplan, som kan användas där specifik handlingsplan för verksamheten saknas.

Handlingsplan

Chefen

- Efter att en situation om hot eller våld har inträffat, ska arbetsledare/chef se till att drabbad medarbetare tas om hand och vid behov kontakta anhöriga. Det kan handla om att avbryta pågående arbete och samla medarbetarna i ett gemensamt utrymme för att prata om det som hänt.
- Lämna inte den drabbade ensam. Chefen ska förvissa sig om att medarbetaren inte fått några fysiska skador. Om så är fallet, följer någon person med på läkarbesöket som bör ske omgående.
- Det är viktigt att både den drabbade och arbetsgruppen får prata igenom det som har hänt. Företagshälsovården kan hjälpa till med krisstöd.
- Berörd medarbetare tillåts inte att gå hem utan någon form av bearbetning.
- Om någon "publik" förekommit, såsom besökare, tas dessa om hand på lämpligt sätt. Även i detta fall är det lämpligt att samla "publiken" i ett gemensamt utrymme och ge den information som finns och ge samtliga en möjlighet att beskriva hur de upplevt situationen.
- Händelser och tillbud ska dokumenteras och utredas. Våld och allvarliga hot ska alltid polisanmälas, och även anmälas till Arbetsmiljöverket. Åmåls kommuns säkerhetsstrateg ska underrättas.

Medarbetare som utsätts för hot eller våld

- Försök behålla lugnet
- Lyssna aktivt och ta den aggressive på allvar
- Påkalla arbetskamraters uppmärksamhet
- Respektera revir kring den aggressive
- Avstå själv från att hota eller provocera
- Håll dig till sakfrågan – informera
- Undvik att skapa en vinnare/förlorare-situation

Medarbetare som befinner sig i närheten

- Stanna kvar i närheten du upptäcker att det finns risk för att en kollega utsätts för hot eller våld
- Tillkalla hjälp
- Informera ansvarig chef om vad händer/har hänt

Kontaktuppgifter

Om du har frågor eller behöver hjälp och stöd ska du i första hand vända dig till din chef. Vid inträffad händelse kan du vända dig till följande instanser.

Förvaltningschef (växel) 0532-170 00
Avonova företagshälsovård 0532-60 7 6 80
HR-enheten (växel) 0532-170 00

Poliskontakter

I Åmåls kommun ska närmsta chef göra en polisanmälan när anställd blir utsatt för våld eller hot. Om hot sker mellan anställda tillämpas arbetsrättsliga regler.

- Vid akutsituation ring 112
- Om det är mindre brådskande ring 11414

Anmäl tillbud, olycksfall eller säkerhetsobservationer

Anmäl händelsen – KIA-systemet

I det fall något inträffar ska en anmälan göras till arbetsgivaren. Åmåls kommun använder KIA-systemet för anmälan av tillbud eller olycksfall. Länk för anmälan finns på Ånet under Jag och Jobbet - Arbetsmiljö och hälsa - Tillbud, olycksfall och säkerhetsobservationer. Det krävs ingen inloggning för att göra en anmälan.

Anmäl säkerhetsobservation – KIA-systemet

Om du som medarbetare uppmärksammar en risk för hot och våld så ska du anmäla in detta som en riskobservation. Åmåls kommun använder KIA-systemet för att anmäla riskobservationer. Länk för anmälan finns på Ånet under Jag och Jobbet - Arbetsmiljö och hälsa - Tillbud, olycksfall och säkerhetsobservationer. Det krävs ingen inloggning för att göra en anmälan.

Utredning av tillbud eller olycksfall

Ansvarig chef ansvarar för att utreda, åtgärda samt göra uppföljning av anmälda tillbud, olycksfall eller säkerhetsobservation.

Uppföljning av rutiner och handlingsplaner

Rutiner och handlingsplaner gällande hot och våld i arbetsmiljö diskuteras och genomarbetas på exempelvis APT, för att göra alla medarbetare uppmärksammade på hur de ska agera vid hot – och våldssituationer. Med fördel används det APT-material som Åmåls kommun tagit fram för att öppna upp kring en dialog runt hot och våld

Uppföljning av inträffad händelse

Har en händelse kopplat till hot och våld inträffat är det viktigt att det sker en uppföljning av händelsen på nästkommande APT. Det är viktigt att händelsen i efterhand går igenom i sin helhet och tid ges för att reflektera över vad som gjordes bra när händelsen inträffade, och vad som kan förbättras.